

κ. Χρηστομάνου—τά λίγα αξία βαθιωνότητα μέρη του εΐτανε έκτανότητα γ.α. τὸ ἐπιπόλιον γούστο Τὸ ἴδιο γιὰ τὰ ἔργα τῶν ἄδειων δημοσιογράφων μας.

Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά ἡ ἀζύμωτη καὶ ἀπλαστὴ θεατρικὴ ἀντίληψη τοῦ κοινοῦ, θέρεφαν μὲ τὴν ὀκτὴ τὴν προστυχὴ καὶ τὴν ἀηδία τῶν μὲ τὸ ὄνομα Ἐπιθεώρηση πνευματικῶν κουρελιῶν, πού καὶ τὴ σάτυρα καὶ τὴν Ἀττικὴν ξυπνάδα πιτσιλίσαν μὲ λάσπες.

Φώναζαν οἱ τέτοιοι ἐργάτες μὲ χίλιες φωνὲς πὼς μ' αὐτὰ συνειθίζον τὸν κοσμάκη νὰ τραβιέται στὸ θέατρο. Μὰ τὸ νὰ κολακεύῃς τὴ γυδαιότητα τοῦ ἀμόρφωτου, νὰ τοῦ διαστρέφῃς τὸ γούστο, ἐκεῖ πού μπορεῖς (ἂν μπορεῖς) νὰ τοῦ τὸ μορφώτῃς καὶ νὰ τοῦ τὸ πλάσῃς, θὰ πῆ πὼς δὲν ἔχεις ἰδέα τί θὰ πῆ κοινὴ γνώμη φωτισμένη, καὶ μὲ τί τρόπο αὐτὴ σ' ἕνα λαὸ πρωτοχαράζει.

Οἱ ἔμποροι θεατρῶνες ἀγκάλιασαν καθὲς ἔργο πού ὑπόσχεταν τὰ δυὸ αὐτὰ κακά. Ἀπ' τ' ἄλλα ἔργα τὰ φιλολογικὰ τάχατες, διάλεξαν κείνα πού ἔφεραν γιὰ ποιητὲς ὀνόματα πῖο χτυπητὰ στὶς φημεριδιάτικες κολῶνες, καὶ πῖο ἀκουσμένα, καὶ γι' αὐτὸ ἴσα ἴσα ἀνάξια. Τὴ δουλειά τους ἔτσι κοίταζαν οἱ κοντόφωτοι.

Μὰ δὲ βρέθηκε κανένας του; ἀνοιχτομάτης νὰ ρίξῃ τὴ ματιὰ του πῖο πέρα καὶ πῖο βαθεῖα, καὶ νὰ πασιῶσῃ νὰ ψάξῃ δῶ ἀπὸ τοὺς ρουτινιέρικους καὶ καθιερωμένους συγγραφοθεατρικούς κύκλους, νὰ βρῆ ἂν ὑπάρχῃ—καὶ εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν ὑπάρχῃ—μιά κάποια ἀληθινώτερη καὶ φιλολογικώτερη καὶ γενναιότερη καὶ δυνατώτερη θεατρικὴ Τέχνη, πού ἴσως νὰ προσπαθῆ ν' ἀνεθῆ καὶ νὰ τινάξῃ τὰ φτερά της, μὰ πού νὰ πνίγεται ἀπὸ τὸ βουρκομένο περιβάλλον.

Ὁ τέτοιος θεατρῶνης, ὅσο κι ἂν μπορούσε νὰ κινυνέψῃ στὴν ἀρχή, στὸ τέλος ἀδύνατο τῶν ἀδυνάτων νὰ ἐβγαίνει ζημιωμένος.

Καὶ ὅμως μ' ὅλα αὐτὰ ποιὸς μπορεῖ ν' ἀποκλείσῃ τὸ μέλλον τοῦ θεάτρου μας;

Καινούργια καθὼς εἶναι ἡ Τέχνη τῆς σκηνῆς μας, ἔχει μέσα τὴ φλόγα καὶ τὸ φῶς καὶ τὰ νιάτα πού δίνουν τὴν ἐλπίδα μίξ μελλοντικῆς ἐποχῆς.

Γιὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ μείνουν ἀνεξέταστα τὰ στοιχεῖα πού μπορούν νὰ δουλέψουν γιὰ τὴν τέτοια ἔλπιδα, καὶ τὰ μέσα πού μπορούνε νὰ τὴ σαρκώσουν.

Ἡ τέτοια εξέταση ἀπὸ μέρος μας θὰ φανῆ σιγά σιγά τώρα, στὴν ἡσυχία τοῦ ἐρχόμενου χειμῶνα, μέσα στὸ «Νουμά» καὶ θὰ σταθῇ ἠερροῦμε ὄχι ἡ τελειωτικὴ λέξη, μὰ ἡ πρόφαση καὶ τὸ σκούντημά γιὰ πλατύτερη μελέτη, καθὼς ἀξίζει.

Τὴ σειρά τῶν ἀρθρῶν μας μπορούμε κι ἀπὸ τώρα νὰ τὴν καταστρώσουμε, γιὰ νὰ δώσουμε ἔτσι τίς γραμμὲς κάποιου σκεδίου.

- 1) Τέχνη καὶ δημοσιογραφία.
- 2) Λαϊκὸ θέατρο.
- 3) Τὸ κοινωνικὸ μας ζήτημα στὸ θέατρο.
- 4) Ἔργα καὶ ἡθοποιοί.
- 5) Τὸ θέατρο κ' ἡ οἰκονομικὴ του προκοπή.
- 6) Ἡ ψυχολογία τοῦ κοινοῦ.
- 7) Καὶ γιὰ τὸ δράμα καὶ γιὰ τὸ θέατρο. (Ἀπ' ἀφορμὴ ἑνὸς ἀξιόλογου ἀρθροῦ τοῦ Παλαμά. Γράμματα τόμος Β').
- 8) Κριτικὰ καὶ προσωπικὰ.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

Θ Α Ι Δ Η Σ ! . . .

Στὴν ταβέρνα θὰ μεθύσω
 Κι ἀπ' τὸ σπύρι σου τρειλώντας θὰ περῶσω,
 Σὰν τρελλὸς θὰ τραγουδήσω
 Καὶ θὰ σὲ ντροπιᾶσω !

Θάχω γὼ χαρὰ καὶ γλέντι.
 Μὰ πωπὼ ντροπὲς γιὰ σένα ! Ἢ γειτονιά σου
 Μεθυμένο τὸ λαβέντη
 Θὰ ἴδῃ τῆς καρδιάς σου.

Κι ἀπὸ πίσω ἀπ' τὸ μπερντέ σου
 Κρυφοβλέποντας θὰ σκάσεις, θὰ πλαντάξεις.
 Ἐ ! τὸ ξέρω πὼς ποτέ σου
 Δὲν ἀναστενάζεις !

ΒΑΣΗ-ΛΑΚΗΣ

κρὺ καυκαὶ στὸ χέρι, πότε σὲ φλογισμένος, πότε ἀπ' τὸν καπνὸ μισοσκότεινος, ἔσκυβε συχνὰ στὴ θάλασσα, σὲ νάθελε νὰ κυαλάρῃ κάτι, γύριζε δῶθε, γύριζε κείθε καὶ πάλι στυλωνότανε ὀλόρθος, σὰν ξωτική ζουγραφιὰ τοῦ χάρου πάνω στῆς ψυχῆς τὸ γράμμα ! Δίπλα του καθότανε κάποιος καὶ πού καὶ πού κάτι ἔρριχνε στὴ θάλασσα. Ἐμίσως τότε μύρια πολύχρωμα μπιχλιμιπίδικα, διαμάντικα καὶ ζαφείρια καὶ τρέμουσες χρυσεῖς, φανερωνόντανε σὰν ἀπὸ μαγεῖα, μέσ' στὰ νερὰ τὰ κόκκινα, γιὰ νὰ χαθοῦνε πάλι στὴ σιγμὴ μ' ἕνα βαρὺ τοῦ καυκαίου χτύπημα ! Καὶ φεύγαν τότε γύρω τὰ νερά, σὰν τρομαχμένα, μεγάλωνε τὸ ματόδαφο ἄλωνι καὶ τὰ χαρὰ καὶ πληθαίνουσε. . . Ἄκρη ἄκρη διαβαίνει ἀργὰ ἡ ψαρόδαρκα, πέρατε πὸ μπροστά τους καὶ χάθηκε ζερβά, πῖο ἀπ' τὰ βραχάκια πού κλείνανε τὸ δρόμο.

— Ὁμορφο πρῆμα !— φώναξ' ὁ Γιάννης, χτυπώντας τρελλὰ τὰ παλαμάκια. . .

— Ὁμορφο εἶπε καὶ ἡ μάνα του—μὰ θερρῶ πὼς χαζεύοντας κοντελοῦμε νὰ ξεμεραθούμε; τί ὄρα νάσαι;

— Μιὰ παρά τέταρτο ! μωρὲ, πῶς πέρσο' ἡ ὄρα ! σηκωθῆτε νὰ πῶμε, τὸ παρκακάναμε. . .

— Γιατρέ ! ξύπνα !— φώναξ' ὁ Κώστας δυνα-

τά, τραβώντας τοῦ γιατροῦ τὸ χέρι—ξύπνα καὶ ξεμερωθήκαμε ! Γιατρέ, γιαντρούλη, γιατράρε ! Μωρὲ χαρὰ στὸ κοιμησὶ !

— Τεῖναι, βρέ, τεῖναι ; δὲν πῶω !... πούφ ! πούφ !... φωνάχτε ἄλλοινα !... χῆ, χῆ !

— Μιὰ χαρὰ καὶ δυὸ τρομάρες ! Γιατρέ, ξύπνα ! Μὴν κοιμάσαι πιά, θὰ φύγομε !

— Στάσου, μωρὲ, ποιὸς εἶσαι ; τεῖν' αὐτὰ ; — φώναξε κείνος σασιτισμένος κ' ἔκανε νὰ σηκωθῆ, μὰ πού μπορούτε, ὅπως εἶτανε μπλεγμένος μέσ' στὶς κλάρες !

— Αὐτοῦ ! τιμωρία ! νὰ μάθῃς νὰ ξεχνᾷς τὸν ὕπνο σου !

— Ἐλα, μωρὲ ! δόττε μ' ἕνα χέρι, παλιόπαιδα ! Τοῦδωσαν ἕνα χέρι καὶ κατάρθωσε πιά νὰ σηκωθῆ, ζαλισμένος καὶ μουδιτισμένος ἀκόμα πὸ τὸ πῆσιμο θάλλοντας καὶ μὴ στηρίχτηκε τώρα στὸν Κώστα καὶ κινήσανε σιγὰ σιγὰ γιὰ τὸ σπύρι. Ἄρχισε νὰ ριπιάτῃ λεφτούτσικο ἀγεράκι τοῦ βουνοῦ καὶ φούσκων' ἡ θάλασσα σὲ μικρὰ παιχνιδιάρικα κυματάκια. Κανεὶς τους δὲ μιλοῦσε μοναχὰ τὸ τριζόμι ἀκουγότανε μονότονα στὴ βαθιὰ σιγαλιὰ καὶ τῆς θάλασσας ὁ ῥόχος π' ὅσο πήγαινε καὶ μεγάλωνε. Ἐίχανε περᾶσει τὸ μισὸ δρόμο τους ὅταν ξαφνιστῆ-

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα Ἀρ. κ.— Γιὰ τίς Ἐπαρχίες δρ. 7
Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ δρ. χρ. 10.

Γιὰ τίς ἐπαρχίες δεχόμεστε καὶ τρέμνες (2 δρ. τὴν τριμηνία) συντρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητῆς ἢ δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συντρομὴ του.

10 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κίσκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια, Ἐθν. Τράπεζα Ἰπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδρομοῦ (Ἀκαδημία), Βουλὰ, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδηρόδρομου Ὁμόνοια), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντικρὺ στὰ Βουλὰ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Οἱ Κρητικοί— Γιάτὶ δὲ θέλουν τὸ Λυκουεῖο— Λαὸς καὶ Κυβέρνηση— Ἐπίσημος Βουλγαρισμὸς— Ὁ τύπος καὶ ὁ κ. Ἐμπειρῆκος Τὸ Ἀρσάκειο.

Οἱ ΚΡΗΤΙΚΟΙ πού ζοῦνε στὴν Ἀθήνα δηλώσανε ὀρθὰ κορτὰ στὸ Ὑπουργεῖο :

— Ἡ μεταθέσις τὸν Εἰσαγγελεῖ Λυκουεῖο ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ἢ ὄχι; καὶ νὰ κάνεις μὲ μᾶς.

Κι αὐτὸ τὸ «ὄχι» καὶ νὰ κάνεις μὲ μᾶς σημαίνει, τὸ λιγώτερο, ἐπανάστασι.

Καὶ τὸ Ὑπουργεῖο, ἐνῶ στὴν ἀρχὴ ἐπισκέπησε πὼς θ' ἀκούσει τοὺς Κρητικούς, κατόπιν ἀρχίνησε νὰν τοὺς παιδεύσῃν παιδιὰ, τάζοντάς τους καὶ μὴ ἐγγιλιώντας τὸ ταξίματα.

Καὶ ὁ κ. Λυκουεῖος μένει ἴσαμὲ τὴν ὄρα στὴν Ἀθήνα καὶ οἱ Κρητικοί, πού δὲ χωρατεύουνε, φαίνεται, οἱ τέτια ζητήματα, εἶναι ἀποφασισμένοι, λένε, νὰ μὴν περιοριστοῦνε μοναχὰ σὲ κοψίτες φοβέρους μὲ νάρθοῦνε καὶ στὴν πράξη. Καὶ ὅποτερὰ καλὰ μας ξεμερωμάτα

ΓΙΑΤΙ ζητάνε οἱ Κρητικοὶ νὰ φύγῃ ὁ κ. Λυκουεῖος ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ; Γιατί, λένε, δὲν ἐργάστηκε ὡς εἰσαγγελεὺς στὸ ζήτημα τοῦ φόνου τοῦ καπετὰν Πούλακα, μὰ ὡς πολιτικὸς κοματάρης. Καταγγέλλουσε δὲλ. τὸν κ. Εἰσαγγελεῖ γιὰ κοματικὸ ἢ γι' ἀνίκανο καὶ ἡ Κυβέρνησι ἀπὸ τὴ μιά μεριὰ παραδέχεται γι' ἀληθινὴ τὴν καταγγελία τους καὶ τοὺς τάξει πὼς θὰν τονε μεταθέσει καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοὺς κορταύει ἐλευεῖν

κανε πὸ μιά φωνὴ ἄγρια καὶ δυνατὴ, πού δὲν ἔξερες ἂν εἶτανε οὐρλικισμα σκύλου, γάτας νιαούρισμα ἢ σκούξιμο κουκουβάγιας ἢ κούρι Σεβαστὴ τρῶμαξε, σὲ γυναῖκα, κι ἄρχισε τίς φωνές, τρέμοντας σύσταμην.

— Μὴ φοβάσαι, κερὰ μου, μὴ φοβάσαι ! Γάτες εἶναι, δὲν εἶναι τίποτις ! Ὅχι κάνουνε, φαίνεται πατινάδα, ἔχουν τὸ λυσάκὸ τους, πικραθιμάτες !

Ὁ γιατρός, μ' αὐτὰ τὰ παρηγορητικὰ λόγια του, πήγε καὶ στάθηκε σὰν παλλικάρη μπρὸς τῆς, νὰ τὴ διαφεντέψῃ, σηκώνοντας λίγο πῖο πίσω τὸ καπέλλο του, γιὰ μεγαλύτερο γιορταμηλιῖ !

— Δὲν εἶναι γάτες, γιατρέ μου, δὲν εἶναι, βέβαια, καλὸ πρᾶμα, δὲν εἶναι γάτες. . . Παναγία μου !

Οἱ παρξένες κείνες φωνές πολὺ σμώτερα τώρα βγαίνανε κι ἀντιλαλοῦσανε ἄγρια τριγύρω, πῖο πολὺ μοιάζοντας σὰν οὐρλιασμά. Ὁ γιατρός ἄφησε τίς παλλικαρῆς καὶ χῶθηκε μέσ' στὴ μέση, γουρλώνοντας τὰ μάτια του. Ἡ Σεβαστὴ θυμήθηκε πὼς τὰ στοιχεῖα βγαίνουσαν τὰ μεσάνυχτα κ' ἄρχισε προσευκὲς καὶ ξόρκια. Τὰ παιδιὰ σχηματίσανε πολεμικὸ τρίγωνο καὶ βάλανε μέσα τοὺς γέροντες, περιμένοντας παλλικαρῖσια τὴν ὄχτρο μ' ὅ,τι ὁ καθένας εἶχε, ὁ Κώστας μὲ τὸ ραβδί του, ὁ Θόδωρος μὲ πέτρες καὶ